

Färs härad.

3668

Medd. av N. Arton

O. Karretorp

Lund

m. fl. poeknar

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

I

Kristi Himmelfärdsdag är det sedan mer än 100 år en sed att färsingarne fara till Frevalids bokskogar (ett par km n.o. om Övedskloster) för att plocka "mässigtjör" (*Asperula odorata*). Dessa blommor äro som namnet antyder och isynnerhet torpkade mycket välkyltande. Man lade dem bland linnet för att detta skulle få "en go lukt".

(*Asperula* är mycket allmän i Bökeberg, i skogen till h. v. r. om järnvägen norr om stationen.)

ACC. N:R. 3668

Landskap: *Skåne* Upptecknat av: *N. Arton*
 Härad: *Färs* Adress: *Lund*
 Socken: *Ö. Kärrestorp* Berättat av: *N. Johansson*
 Uppteckningsår: Född år *1816* i *Ålesta*.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

2

Uppteckningen rör *Knechten*, som skulle stjäla ugriis, men tog ett
 i *Fränninge socken (Färs härad)* till.

bodde på 1840-50-60 talet en gammal man
 (knekt?) *Glader*, vilken liksom hans
 kvinna icke hade någon vidare perspekt för
 det sjunde budet. En gång på 1850 talet
 några dagar före jul, då man i allmänhet
 hade slaktat julagrisen, infann sig *Glader*
 i en avsides liggande gård i *Ålesta* fälad, nattetid,
 för att stjäla julagrisen, vilken låg på en
 "flage" (bänk) på lojen med ett lokar över.
 Nu bar de sig på, att en gammal kvinna i
 samma gård var död, och även hore var

placerad på en flage med lakan över och nere på loggen.

Glader kommer in och tager kvinnans lik i tro att det var grisen och hastade mot bytet mot beudet. Kommen upp i skogen, där han ansåg sig säker, skulle han närmare undersöka kvinnan. Då han insåg sitt misstag, blev han förskräckt samt åben, lammade kvingen och sprang därifrån det fortaste beuen orkade.

På morgonen därpå, då man skulle ordna med liket och pakunde det, på mannen på stället, så så, här har påkert Glader vad framman för o stjåla grisen o tad kvingen i stället. Som det var spårns spårade man lätt Glader till liket anträffades.

Saken väckte stort uppeende, men inga åtgärder företogs mot Glader.

Landskap: ..... Upptecknat av: *N. Arton*
 Härad: *Färs* Adress: *Lund*
 Socken: *Ö. Kärrstorp* Berättat av: .....
 Uppteckningsår: ..... Född år ..... i .....

Uppteckningen rör .....

Som bevis på hur ett i och för sig
 obetydligt utrop kan giva upphov till
 ett ordetäv som går i långa tider, ja i
 50 till 100 år, kan antecknas följande.

I Färs härad hör man ofta:

För min sköll på Hammargrens pias te prästen.

Detta uppkom någon gång på 1860 talet.

Det var kalas hos faktor (garvare) Hammar-
 gren (släkting till N. f. O. Blommar, professor i
 målare från Blommaröd i Färs härad dog i Rom).

Bland gästerna var även prästen i för-

Paulingen (Trägäide?).

Nu var det så, att Hammargrens piga hade tjänat hos denne präst en tid, o där lärt sig en del köbstafasoner, varför hon fått uppdraget att gå kring o bjuda. De va ett fastligt krusans o persvaderans.

När pigan kom för att bjuda prästen mera "stedj" eller vad det nu var, ocl denne tackade nej, så pigan, som inför de andre ville skryta med sin så nära bekantskaps mäs prästen o inte va "frammad för nor":

A. för min skull, kyrkoherden.

ACC. N:R. 3668

Landskap: ..... Upptecknat av: *Nils Arton*
 Härad: *Färs* ..... Adress: *Lund*
 Socken: *Ö. Kärrstorp* ..... Berättat av: *Smickare N. Gjögren*
 Uppteckningsår: *1926* ..... Född år *1847* i *Mesta, Ö.K. p=*

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV—
6Uppteckningen rör *Självnordsförsök*

De va en gobbe i Brönsta (Brunstaf) som hade blod kje å ditte lived. Lid sjugli va han, kvinjan dragga på nans hårevelia da, så han fick för se o ta lived å se.

Han skulle hånja se. På en kvell när kvinjan va nere i manssed för o molka skulle han göra ed. Han hade (gjort) läjt ett ärensvel (dubbelt pålstik samma knop som lades om en lassme för att binda lasset) å en pischarwa om halsen o på fo bare o klö oph på onen o baut rebed i stånjerna⁷⁾ o så sad han där o begronna hela sin lövnad o snart va torstänger (palestängerna)

Skriv endast på denna sida!

va han fari te o hoppa ud i de ovessa,
Ja anbefaller mig ande i dine händer, sa han, tin hoppa hånd
~~At~~ Men, hänt de nu gick, gataus han
va for kong, ella pischareruan gick itu,
han str g i goled. Kvinjan hörde ditte
h rnia o kom inj i stuan. Sin hun hade
bled klog på hänt de hängde ikob, gick
hun ud i k ked, fe fatt i en k st, sled
skafled   o inj o randa r ddjaskinjed på
mannastackalen. Han sluta genert opp m  o
få p na tosaforer i hoed på se, o l ver inn.

LUND'S UNIVERSITETS
BOK- OCH MANUSKRIV

Färs härad
Ö. Kärrstorp

3668

Medd. av V. Arton
Lund.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

8

Härforleem mötte ja på by-
gadan i Mesta en stor o stöddi påg
som med artit to kuan o o helsa
pro me. sin han hade päjt had han
hede, for ja kome i en best inte
känna igen non, sa ja: de va koudan
vad du har "pänt i väred" sin ja
så de pist, påg:

Teja, ja skulle vel inte vössa nörför
liason korompau.

Du per me ud te o koma ta hum
som helit i kraven. Ja va vel snell
mod de, när du va liden?!

ja, de e minn sjannv inte gott o veda!

Färs härad
Ö. Kärstorp

3668 Med. av N. Arton
Lund

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

9

När en fråga kom: här gammal e vi nu?
fick ~~man~~^{en} te svar.

Ja, la mi se, på din blinje, ja e lia
gammal som Kjärkan (Ö. Kärstorp kyrka
inviqdes okt. 1847 då kyrkoherde Richert in-
stallerades).

Ja, om ja löver te Mickelsda har vad o
lid te, så bler ja fira år po de ättiane.

Ja, lille julattan fölla ja tre te ättati,
men är ataled kan en lesa inge po binged
i bibelen, där e ded oppskrevet.

Gammal, ser ja gammal ud, aja, ja e
gammal som f-n. (O ja e te är ungare,
peb Käringen).

Färs härad

3668

N. Arton
Lund.

Ö. Kärrstorp

Medel mot tandvärk

Små gula blommor, (ej gulsiptor)
Läga, liknande smörblommor, krossades
lätt mellan två stenar. Lades sedan
med bindel över åderna på handleden vid
samma sida som tandvärken var.

Medel mot tandbölder (fistel)

Blodiglars påsättande, eller
kamomillblommor koktes i mjölk,
lite flätt tillsattes och denna deg
lades vid bölderna.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

10